T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Ekim 2026
Sayı: 1486

51918

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 21.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2025 Yılı Yıllık Ekonomik Raporuna göre, 2025 yılının ikinci çeyreğinde tarım sektöründe kayıt dışı istihdam oranı %81,7'dir. Tarımsal üretimin büyük ölçüde sosyal güvenlik sistemine kayıtlı olmayan emekle sürdürülmesi, yıllardır uygulanan istihdam ve denetim politikalarının sonuçlarının sorgulanmasını gerektirmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, 13 Ekim 2026 tarihinde 21 ilde 37 aktif mevsimlik tarım işçisi yerleşim alanı bulunduğunu açıklamıştır. Buna karşılık kayıt dışı istihdamın azaltılması, güvenli çalışma ve barınma koşullarının sağlanması ile çocuk işçiliğinin önlenmesi bakımından elde edilen somut sonuçların ortaya konulması gerekmektedir.

Anayasa'nın 49'uncu ve 60'ıncı maddeleri çalışma hakkının ve sosyal güvenliğin korunmasını Devletin görevleri arasında düzenlemektedir. 5510 sayılı Kanun ve 2024/5 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi çerçevesinde tarım çalışanlarının sosyal güvenliğe erişiminin sağlanması ve mevsimlik işçilerin çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi esastır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın kayıt dışı istihdamla mücadele politikalarına rağmen tarım sektöründe 2025 yılının ikinci çeyreğinde kayıt dışılık oranının %81,7 olmasının nedenleri nelerdir? 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında kayıt dışılık oranı nasıl değişmiştir? Ücretli, mevsimlik, kendi hesabına çalışan ve ücretsiz aile işçisi grupları bakımından kayıt dışılığın azaltılmasında hangi hedeflere ulaşılamamıştır?

2. 5510 sayılı Kanun'un ek 5'inci maddesi kapsamında 2021–2025 yıllarında ve 2026 yılının tamamlanan kısmında kaç tarım işçisi sigortalı olmuş, kaçı prim borcu nedeniyle sigortalılık veya sağlık hizmetlerinden yararlanma konusunda sorun yaşamıştır? Sigortalılığın sürdürülmesini güçleştiren prim yükü ve düzensiz gelir sorununa karşı hangi somut düzenlemeler yapılmıştır?

3. Tarım işyerlerinde 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Sigortasız çalışma, ücretin ödenmemesi, çalışma koşullarına aykırılık ve tarım aracılarının usulsüz faaliyetleri nedeniyle kaç ihlal tespit edilmiştir? Kaç işçinin sigortalılığı sağlanmış, ne kadar işçilik alacağının ödenmesi sağlanmış ve uygulanan idari para cezalarının ne kadarı tahsil edilmiştir?

4. Tarım sektöründe 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında kaç iş kazası meydana gelmiş, kaç işçi hayatını kaybetmiş veya sürekli iş göremez hâle gelmiştir? Tarım işçilerinin taşınması sırasında meydana gelen kazaların bunlar içerisindeki payı nedir? Kayıt dışı çalışanların uğradığı kazaların tespitine yönelik hangi denetimler yapılmış ve tekrarını önlemek için hangi tedbirler uygulanmıştır?

5. Bakanlığınızca açıklanan 21 ildeki 37 aktif METİP alanının toplam barınma kapasitesi ve fiilen yararlanan işçi ile aile bireyi sayısı kaçtır? e-METİP kayıtlarına göre barınma ihtiyacı bulunduğu hâlde bu alanlardan yararlanamayan kaç kişi bulunmaktadır? İçme suyu, tuvalet, kanalizasyon ve elektrik altyapısı bakımından eksiklik tespit edilen alanlar hangileridir ve bu eksiklikler neden giderilememiştir?

6. METİP kapsamında 2017–2026 döneminde tahsis edildiği açıklanan yaklaşık 180 milyon TL'nin ne kadarı fiilen harcanmıştır? Bu harcamalar sonucunda kaç kişilik barınma kapasitesi oluşturulmuş, kaç tesis kullanılabilir durumda olmadığı için hizmet verememiştir? 2024/5 sayılı Genelge kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen valilikler ve ilgili kurumlar hakkında hangi izleme ve denetim işlemleri gerçekleştirilmiştir?

7. Tarımda çalışan kadınların 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında kayıt dışı istihdam oranları nedir? Kaç kadın sosyal sigorta kapsamına alınmış, kaçı prim ödeme güçlüğü nedeniyle sigortalılığını sürdürememiştir? Kadınların sosyal güvenliğe erişimini artırmak amacıyla kullanılan kaynaklar karşılığında hangi ölçülebilir sonuçlar elde edilmiştir?

8. Mevsimlik tarım işçiliğinde 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında kaç çocuk işçi tespit edilmiştir? Bunların kaçı çalışmadan uzaklaştırılmış, kaçı eğitime yönlendirilmiş ve eğitimlerine devamları doğrulanmıştır? Tekrar çalıştırıldığı tespit edilen çocuk sayısı ve sorumlular hakkında uygulanan yaptırımlar nelerdir? e-METİP üzerinden takip edilen çocukların eğitim durumuna ilişkin veriler hangi ölçüde tamamlanmıştır?

9. Bakanlığınızın başkanlığında 13 Ekim 2026 tarihinde gerçekleştirilen Mevsimlik Tarım İşçiliği İzleme ve Değerlendirme Kurulu toplantısında, kayıt dışılık, yetersiz barınma koşulları, çocuk işçiliği ve sosyal güvenliğe erişim sorunlarının giderilmesi için hangi somut kararlar alınmıştır? Önceki dönemlerde uygulanmayan veya sonuç vermeyen tedbirler hangileridir? Bu sorunların giderilmesi için belirlenen sorumlu kurumlar, ölçülebilir hedefler ve uygulama takvimi nedir?